

## Poseganje v naravni razvoj gozdnih rezervatov?

Reden in učinkovit sistem sanitarnih sečenj je še vedno eden ključnih orodij za obvladovanje gradacije podlubnikov. Težave nastajajo na zelo nedostopnih terenih, na primer v varovalnih gozdovih v alpskih strminah in na območjih, ki so bila izločena iz gospodarjenja z gozdovi zaradi želje po spremljanju naravnih procesov v njih.

Osnovna mreža gozdnih rezervatov je bila vzpostavljena po letu 1970, ko je bilo iz gospodarjenja izločenih 173 gozdnih rezervatov. Pri vzpostavitvi mreže ima glavne zasluge lani preminuli prof. dr. dr. Dušan Mlinšek, ki je pomembno vplival na razvoj in uveljavitev sonaravnega gospodarjenja z gozdovi. S svojim delovanjem se je uvrstil v svetovni vrh gozdarskih strokovnjakov. Danes je v Sloveniji 171 območij s statusom gozdnega rezervata, med njimi je 14 ostankov pragozdov. Skupna površina zavarovanih gozdov je 9.426 ha. Njihov status temelji na Uredbi o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (v nadaljevanju Uredba). V njej so gozdni rezervati razdeljeni na območja s strogim varstvenim režimom in območja z blažjim. V obeh primerih pa so na takih površinah prepovedane vse gospodarske dejavnosti, torej kakršnekoli sečnje in s tem spreminjanje naravnega razvoja gozda. Zaradi prepovedi sanitarne sečnje lahko taki gozdovi postanejo tudi večja žarišča podlubnikov, ki ogrožajo sosednje gospodarske gozdove. Zaradi želje po zaščiti gozdov, ki mejijo na gozdne rezervate, in interesov njihovih lastnikov, so na MKGP pripravili predlog Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe. S predlaganimi spremembami bi določili, da bi v pasu 100 m od zunanje meje rezervata vzpostavili območje, v katerem bi s kontrolnimi pastmi spremljali namnožitev podlubnikov in jih v primeru prenamnožitve tudi uničili s sežiganjem in obeljenjem kontrolnih dreves.

Oddelkek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire na Biotehniški fakulteti ([povezava](#)), Gozdarski inštitut Slovenije ([povezava](#)) in tudi nekatere druge nevladne organizacije so pojasnile svojo zadržanost in nestrinjanje s predlaganimi spremembami Uredbe. V besedilih je mogoče prebrati več argumentov, zakaj bi bilo treba spremembe Uredbe bolje premisliti. Med njimi je tudi argument, da bi tako zmanjšali površino »pravih« gozdnih rezervatov. Trenutno je povprečna velikost gozdnih rezervatov 55 ha, vse od površine 1 ha (npr. Škratova dolina) do 655 ha velikega rezervata Zatreb - Planinc. Sprejetje splošne določitve 100 m pasu bi torej bistveno bolj vplivalo na manjše rezervate. Tako imamo 57 gozdnih rezervatov (33 %), ki so manjši od 10 ha in pas 100 m bi pri njih bistveno posegel v njihovo temeljno poslanstvo, torej spremljanje naravnega razvoja gozdov. Pri tem se pojavi vprašanje, ali je ob takšni spremembi Uredbe sploh še smiselno vzdrževati manjše gozdne rezervate?

Mogoče bi se veljalo osredotočiti na že obstoječi četrti odstavek 7. in 8. člena aktualne Uredbe, ki določa, da je mogoče okoli gozdnega rezervata v soglasju z lastnikom gozda ob gozdnem rezervatu določiti varstveni pas, ki ne sme biti ožji od ene sestoje višine. Ob obravnavi posameznih primerov in v sodelovanju vseh vpletenih bi tako v tem varstvenem pasu obravnavali in urejali morebitno nastalo škodo, nastalo zaradi ohranjanja in vzdrževanja gozdnih rezervatov.

dr. Mitja SKUDNIK in dr. Polona HAFNER